

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Білопільського ліцею № 2
імені С.М. Гордієнка Білопільської
міської ради Сумської області

29.08.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Білопільського ліцею № 2
імені С.М. Гордієнка Білопільської
міської ради Сумської області

Олександр ТКАЛЕНКО
29.08.2025 р.

Освітня програма
Білопільського ліцею № 2 імені С.М. Гордієнка
Білопільської міської ради Сумської області
на 2025/2026 навчальний рік

Білопілля, 2025

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Повна назва закладу – Білопільський ліцей № 2 імені С.М. Гордієнка Білопільської міської ради Сумської області.

Юридична адреса – вул. Соборна, 84, м. Білопілья, Сумська область, 41800, тел. 0 (5443) 9 – 12 - 58, e-mail: school-2-bilopillya@ukr.net

Ліцензований обсяг прийому – 600 осіб.

Загальна кількість учнів – 322.

Мова навчання – українська.

Директор – Ткаленко Олександр Миколайович, педагогічний стаж 49 років, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», старший учитель.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Головною метою Білопільського ліцею № 2 імені С.М. Гордієнка Білопільської міської ради Сумської області (далі – заклад освіти, ліцей) є забезпечення реалізації права громадян на здобуття початкової, базової середньої та профільної середньої освіти в обсязі Державних стандартів. Розвиток, виховання та навчання здобувачів освіти здійснюється шляхом загальноосвітньої підготовки через вивчення окремих предметів, задоволення потреб громадян, суспільства і держави у різнобічному розвитку, оздоровленні, соціалізації та навчанні дітей, забезпечення високої якості безперервної освіти та виховання, створення умов для фізичного, розумового, духовного розвитку дітей шкільного віку.

Відповідно до частини 1. ст.9 Розділу I Закону України «Про освіту» здобуття початкової, базової середньої та профільної середньої освіти здійснюється за такими формами: інституційна (очна (денна та з використанням дистанційних технологій) та індивідуальна (педагогічний патронаж, за довідкою ЛКК).

Відповідно до частини 1. ст.10 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у ліцеї спрямований на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених Державними стандартами.

До моменту припинення/скасування правового режиму воєнного стану або виключення Білопільської міської територіальної громади з переліку територій можливих бойових дій освітній процес закладу освіти відбувається з використанням технологій дистанційного навчання (відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»).

Навчальні заняття відбуваються в синхронно-асинхронному режимі. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі.

За рішенням педагогічної ради для організації дистанційного навчання використовується електронний розклад занять, електронний класний журнал та щоденники. У разі перебування вчителя за кордоном заповнення класного журналу здійснюється ним після повернення з-за кордону. Питання заповнення класного журналу врегульовується директором школи своїм наказом.

Заклад освіти організовує та проводить навчання з використанням дистанційних технологій за допомогою: онлайн-уроків (Google Meet, Zoom); зворотнього зв'язку зі здобувачами освіти через Viber, електронну пошту, Telegram, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій учителів, завдань для самостійної роботи з їх подальшою перевіркою, безкоштовних вебсерверів та платформ (Google Classroom), відеоуроків Всеукраїнської школи онлайн тощо. Вся необхідна інформація щодо освітнього процесу розміщена на сайті закладу освіти.

Реалізація зазначеного вище здійснюється в ході постійного розвитку закладу, поповнення його матеріально-технічних і навчальних ресурсів, підвищення кваліфікації керівного та педагогічного складу, єднання та духовного зростання учнів, батьків і педагогів як спільноти, яка творить сприятливий для української дитини соціально-культурний простір.

Цілі та задачі освітнього процесу закладу освіти

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової та профільної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність в освітній програмі всіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Призначення закладу освіти

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної загальної середньої (початкової, базової та профільної) освіти здобувачам освіти мікрорайону ліцею, забезпеченні їх усебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, що зазначені в частині 1.ст.12 Розділу I Закону України «Про освіту».

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Кількість класів у закладі освіти - 18 класів: 1-4 кл. – 5 класів, 5-9 кл. – 9 класів, 10-11 кл. – 4 класи.

Кількість учнів у закладі освіти – 322, із них: 1-4 кл. – 75, 5-9 кл. – 181, 10-11 кл. – 66.

Гранична наповнюваність класів установлена відповідно до п.2.ст 12. Розділу II Закону України «Про повну загальну середню освіту», і не перевищує 30 учнів.

Середня наповнюваність класів складає: 1-4 кл. – 19 учнів; 5–9 кл. – 21 учнів; 10-11 кл. – 17 учнів.

Середня наповнюваність по закладу освіти – 19 осіб.

Заклад освіти забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу освіти для осіб з особливими освітніми потребами можливий лише на I поверх.

Режим роботи закладу освіти

Із метою досягнення високого рівня організації освітнього процесу, створення сприятливих умов для здобувачів освіти та педагогів затверджено:

- режим навчання - п'ятиденний, із проведенням занять в одну зміну;
- початок занять – о 8.30;

- безперервна навчальна діяльність учнів у початковій, основній та профільній школі відповідно до статті 15 розділу XII Закону України «Про освіту», пункту 4 статті 10 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може перевищувати: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-11-х класах – 45 хвилин, а різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять, консультацій з учнями відповідно до розкладу;

- тривалість перерв складає 10 хв.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складової навчальних планів.

У разі відключення електроенергії та перебоїв електропостачання, обстрілів території громади, тривалих повітряних тривог тощо початок занять та тривалість уроків і перерв може бути змінено рішенням педагогічної ради та введено в дію наказом директора ліцею.

Структура навчального року

На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» (частини 3 та 4 ст. 10 Розділ III) та інших нормативних документів освітній процес у ліцеї організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня 2025 року, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 30 червня 2026 року.

Тривалість I семестру : 01.09.2025 року - 28.12.2025 року;

II семестр: 12.01.2025 року - 01.06.2026 року.

Тривалість відпочинку для учнів упродовж навчального року (не враховуючи літніх канікул і вихідних) становить не менше 30 календарних днів.

Канікули:

- осінні: 27.10.25 року - 02.11.2025 року;
- зимові: 29.12.2025 року - 11.01.2026 року;
- весняні: 27.03.2026 року - 05.04.2026 року;
- літні: з 02.06.2026 року.

Терміни шкільних канікул визначаються педагогічною радою, вводяться в дію наказом директора та може змінюватися у зв'язку з:

- воєнними діями;
- відключенням електроенергії та перебоями електропостачання;
- виникнення природних та техногенних катастроф;
- погодними умовами та зниженням температури повітря (у разі закінчення воєнного стану та повернення до очної форми навчання).

Навчальні екскурсії у 1-4 класах, навчальні екскурсії та навчальна практика у 5-8, 10 класах проводиться відповідно до інструктивно-методичного листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» на підставі рішення педагогічної ради, наказу по закладу освіти у червні 2026 року.

У випускних 4, 9 та 11 класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до частини 8 ст.12 Закону України «Про освіту» та Порядку проведення державної підсумкової атестації. Вручення документів про освіту проводиться для випускників 9 та 11 класів у червні 2025 року.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Пояснювальна записка

Освітня програма Білопільського ліцею № 2 імені С.М. Гордієнка Білопільської міської ради Сумської області (далі – освітня програма) є наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти (початкова, базова та повна загальна середня освіта). Відповідно до частини 1 ст.11 Розділу II Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма розроблена на основі відповідних типових освітніх програм, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України.

Реалізація освітньої програми ліцею здійснюється через три рівні освіти: початкова освіта тривалістю чотири роки; базова середня освіта тривалістю п'ять років, профільна освіта тривалістю два роки.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу закладу освіти та громадськості;
- проектування процесу удосконалення та оновлення діяльності закладу освіти.

Реалізація освітньої програми

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Нормативно-правове забезпечення освітньої програми:

1. Конституція України (ст.53).
2. Закон України «Про освіту» (ст.23,33).
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту».
4. Закон України від 19.06.2022 № 2315-IX «Про внесення змін до деяких законів України у сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Державний стандарт базової середньої освіти».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».
8. Постанова Кабінету Міністрів № 957 від 15 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні».
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 592-р).
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти».
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р «Про схвалення Національної стратегії створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року».
15. Наказ МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

16. Наказ МОН України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».
17. Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти».
18. Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти».
19. Наказ МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».
20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.05.2025 № 765 «Про затвердження типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням».
21. Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.09.2024 № 1277).
22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
23. Наказ МОН України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».
24. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017).
25. Наказ МОН України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти».
26. Наказ МОН України від 27.05.2021 № 558 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 серпня 2016 року № 944»;
27. Наказ МОН України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».
28. Наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».
29. Наказ МОН України від 18.08.2023 № 1014 «Про затвердження Типової освітньої програми навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах країни перебування та України».
30. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

31. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855 «Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії)».

32. Лист МОН № №4.5/2303-21 від 06.08.21 року «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі/5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа».

33. Лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 № 1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році».

34. Лист Міністерства освіти і науки України від 14.03.2025 № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання».

35. Лист МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі».

36. Інструктивно-методичний лист МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

37. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Освітню програму побудовано із урахуванням таких *принципів*:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;

Структура освітньої програми:

I розділ – початкова освіта

II розділ – базова середня освіта

III розділ – повна загальна середня освіта

Відповідно до частини 2. ст.11 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожний з них визначає:

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.
2. Загальний обсяг навчального навантаження його розподіл між освітніми галузями.
3. Навчальний план та навчальні програми.
4. Форми організації освітнього процесу
5. Опис інструментарію оцінювання
6. Очікувані результати навчання учнів.

Термін реалізації освітньої програми: 2025/2026 навчальний рік.

Напрямки реалізації освітньої програми:

1. При реалізації освітньої програми забезпечуються:
  - логічна послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;
  - рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;
  - використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;
  - науково-дослідницьку діяльність, участь у проєктах;
  - роботу з обдарованими дітьми;
  - навчання дітей з особливими освітніми потребами.
2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здійснюється за підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.
3. Освітній процес спрямований на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.
4. В освітньому процесі школи запроваджено сучасні технології навчання, зокрема: проєктні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.
5. Реалізація навчання за наскрізними лініями здійснюється через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проєктах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.
6. Ураховано вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої та повної загальної середньої освіти.
7. Ураховано вимоги для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Принципи реалізації освітньої програми:

- ✓ забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- ✓ забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- ✓ забезпечення інклюзивного освітнього середовища;
- ✓ забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- ✓ науковий характер освіти;
- ✓ цілісність і наступність системи освіти;
- ✓ прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- ✓ відповідальність і підзвітність закладу освіти перед громадою;
- ✓ інтеграція з ринком праці;
- ✓ нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- ✓ свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- ✓ гуманізм;
- ✓ демократизм;
- ✓ єдність навчання, виховання та розвитку;
- ✓ виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- ✓ формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- ✓ формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- ✓ формування громадянської культури та культури демократії;
- ✓ формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- ✓ невтручання політичних партій в освітній процес;
- ✓ невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

І розділ ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-2, 3-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма закладу освіти для початкової освіти розроблена:

✓ для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272;

✓ для 3-4 класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас, затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273 (розроблена під керівництвом Савченко О. Я.).

У процесі реалізації освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, що сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

1. *Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою*

У відповідності до п.4.ст.12. Розділу І Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, розпочинають здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 5 років і 10

місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

2. Загальний обсяг навчального навантаження, його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-го класу - 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Розподіл годин інваріантної та варіативної складових

Робочий навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Освітні галузі

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

У межах мовно-літературної галузі відповідно до Типової навчальної програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти у 1 класі

вивчатиметься предмет «Навчання грамоти», у 2 класі - окремі предмети «Українська мова» та «Читання», у 3-4 класах – окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання». Відповідно до Типової навчальної програми у межах галузей «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська й історична» у 1-4 класах вивчатиметься інтегрований курс «Я досліджую світ»; зміст мистецької освітньої галузі у 1-4 класах буде реалізовуватися через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Важливе місце в освітньому процесі належить інтегрованим урокам, які проводяться з метою розкриття загальних закономірностей у різних навчальних предметах. Інтегрований підхід передбачає вибір такої форми проведення уроку, що забезпечує розвиток різних сфер особистості здобувачів освіти.

Інтегровано вивчається навчальний предмет «Я досліджую світ». При його вивченні здійснюється розподіл годин між освітніми галузями: природнича, громадянська, історична, соціальна і здоров'язбережувальна – разом 3 год./тиждень для учнів 1 – 2 класу.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог чинного законодавства з урахуванням Санітарного регламенту, години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392.

Із метою виконання Державного стандарту початкової освіти, подолання навчальних втрат, щотижнево запроваджено консультування учнів (за окремим розкладом) із предметів таких освітніх галузей: мовно-літературна, іншомовна, математична та природнича, що здійснюється на безоплатній основі.

3. Навчальний план та навчальні програми

*Додаток 1
до розділу I освітньої програми*

Навчальний план, 1-2 класи

(розроблений на основі типового навчального плану типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272)

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік						
		Клас	1		Клас	2-А	2-Б	Разом
Інваріантний складник								
Мовно-літературна	Навчання грамоти	315	7		350	7	7	29
Іншомовна	Англійська мова		2			3	3	

Математична	Математика	140	4		140	4	4	12
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я пізнаю світ	105	3		105	3	3	9
Технологічна	Дизайн і технології	35	1		70	1	1	5
Інформатична	Інформатика	-	-			1	1	
Мистецька	Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	70	1 1		70	1 1	1 1	6
Фізкультурна	Фізична культура	105	3		105	3	3	9
Усього		770	22		840	24	24	70
<i>Варіативний складник</i>								
Додаткові години для проведення індивідуальних консультацій	мовно-літературна		0,2			0,2	0,2	
	іншомовна		0,2			0,2	0,2	
	математична		0,2			0,2	0,2	
Загальнорічна кількість навчальних годин		791	22,6		861	24,6	24,6	71,8
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		700/20			770/22			1470/42
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		791			861			

Навчальні екскурсії проводяться для учнів 1-2 класів протягом 4 днів тривалістю не більше 3 академічних годин на день (по 12 годин на рік).

Додаток 2
до розділу I освітньої програми

Навчальний план, 3-4 класи

(розроблений на основі типового навчального плану типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (3-4 класи, затверджена наказом
Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273)

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік					
		Клас	3	Клас	4		Раз ом
Інваріантний складник							
Мовно-літературна	Українська мова Читання	350	7	350	7		20
Іншомовна	Англійська мова		3		3		
Математична	Математика	175	5	175	5		10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я пізнаю світ	105	3	105	3		6
Технологічна	Дизайн і технології	70	1	70	1		4
Інформатична	Інформатика		1		1		
Мистецька	Музичне мистецтво	70	1	70	1		4
	Образотворче мистецтво		1		1		

Фізкультурна	Фізична культура	105	3	105	3		6
Усього		875	25	875	25		50
<i>Варіативний складник</i>							
Додаткові години для проведення індивідуальних консультацій	мовно-літературна		0,25		0,25		51,5
	іншомовна		0,25		0,25		
	математична	25,75	0,25	25,75	0,25		
	природнича галузі						
Загальнорічна кількість навчальних годин		901,25	25,75	901,25	25,75		51,5
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		805/23		805/23			1610/46
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		901,25	25,75	901,25	25,75		51,5

Навчальні екскурсії проводяться для учнів 3-4 класів протягом 4 днів тривалістю не більше 3 академічних годин на день (по 12 годин на рік).

*Додаток 3
до розділу I освітньої програми*

Перелік навчальних програм I ступінь, 1-4 класи

(накази МОН №№ 1272, 1273 від 08.10.19 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО» та «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»)

№	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин за програмою
1	1	Навчання грамоти Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	245

2	1	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	70
3	1	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	140
4	1	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
5	1	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
6	1	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
7	1	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
8	1	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
9	2	Українська мова Читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	245
10	2	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
11	2	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	140
12	2	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105
13	2	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
14	2	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
15	2	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
16	2	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	35
17	2	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272	105

18	3	Українська мова Літературне читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	245
19	3	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
20	3	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	175
21	3	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
22	3	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
23	3	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
24	3	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
25	3	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
26	3	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
27	4	Українська мова Літературне читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	245
28	4	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
29	4	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	175
30	4	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105
31	4	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
32	4	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
33	4	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35

34	4	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	35
35	4	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1273	105

4. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу у школі I ступеня є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчителі організують у межах уроку або в позаурочний час, уроки на природі. Крім того: уроки – подорожі, уроки- казки або театри, проєкти, інтегровані уроки, виконання практично-дослідницьких робіт, уроки-мислення, уроки-спілкування, уроки-діалоги тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів упродовж навчального року.

Використовуються такі методи навчання: «Щоденні 3» і «Щоденні 5», «6 цеглинок», досліджуємо медіа (відео, презентації), робота в парах, в малих групах, візуалізація (ментальні карти), кубування, «Асоціативний куш» та «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Метод Прес», «Карусель», «Навчаючи-учусь», «Два , чотири – всі разом» тощо.

Вибір форм і методів навчання вчителі визначають самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. Опис інструментарію оцінювання

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контролюючо-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на підставі Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів Нової української школи, складених на основі наказів МОН України від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі», від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу», від 16.09.2020 №1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів третіх і четвертих класів Нової української школи», від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо

оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», листа МОН України від 30.03.2021 № 1/9-174 щодо оцінювання навчання учнів 3-4 класів НУШ.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Завершальне (підсумкове) оцінювання за рік здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувача. Надзвичайно важливою складовою формувального оцінювання є форма повідомлення про нього учневі/учениці та батькам (Свідоцтво досягнень).

Результати оцінювання навчальних досягнень учнів визначено як конфіденційну інформацію, доступну лише для дитини та її батьків (або осіб, які їх замінюють). Оцінювання в початковій школі ґрунтується на врахуванні рівня досягнень учня/учениці, а не ступеня його невдач.

6. Очікувані результати навчання учнів.

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів таких ключових компетентностей: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною іноземними мовами, математична компетентність, компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій, екологічна компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, навчання впродовж життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість та фінансова грамотність, інноваційність, що реалізуються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1 – 4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

РОЗДІЛ II

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма базової середньої освіти ліцею розроблена:

- для 5-8 класів відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 року № 1120;
- для 9 класів за типовим навчальним планом Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році та Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі освіти організовано відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 957 від 15 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» та включає надання дітям з особливими освітніми потребами відповідних умов: доступність території, будівель і приміщень, забезпечення універсального дизайну, використання адекватних форм і методів навчально-виховної роботи, адаптацію, модифікацію навчальних програм та матеріалів, забезпечення необхідними допоміжними

засобами для навчання, облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки, забезпечення доступу учнів до Інтернету, психолого-педагогічний супровід, співпраця з батьками, проведення корекційно-розвиткових занять.

Інклюзивне навчання учня з ООП, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Реалізація корекційно-розвиткових завдань у процесі навчання учня з ООП полягає в особистісному розвитку школяра, активізації його пізнавальної діяльності та створенні позитивної мотивації до навчання; розвитку мовлення та комунікативної діяльності, сприянні розумовому, моральному, фізичному, соціокультурному та естетичному розвитку особистості; формуванні вміння вчитися.

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня 2025/2026 навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти (5-8 класи) можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Процедура здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Результати навчання здобувачів освіти на II рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися у формах, визначених законодавством.

Заклад освіти створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб із особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях із урахуванням їх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу освіти відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті базової середньої освіти (2020 р.) та Державному стандарті базової і повної загальної середньої

освіти» (2011 р), типовим освітнім програмам для 5-9 класів (5-8 класи, додатки 1 та 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 року № 1120) та для закладів загальної середньої освіти II ступеня (9 класи, таблиця 1 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9 класів складає 5967,5 годин на навчальний рік, а саме:

- для учнів 5 класу – 1085 годин/навчальний рік,
- для учнів 6 класу – 1190 годин/навчальний рік,
- для учнів 7 класу - 1225 годин/навчальний рік,
- для учнів 8 класу - 1207,5 годин/навчальний рік,
- для учнів 9 класу - 1260 годин/навчальний рік.

Загальнорічна кількість навчальних годин розподілена між освітніми галузями відповідно до нормативних документів.

Із метою виконання Державного стандарту базової середньої освіти, подолання навчальних втрат, щотижнево запроваджено консультування учнів (за окремим розкладом) із предметів таких освітніх галузей: мовно-літературна, математична, суспільствознавство та природознавство, що здійснюється на безоплатній основі.

Загальний обсяг навчального навантаження для учня з ООП, ураховуючи особливості психофізичного розвитку, рівнів освітніх труднощів та рівнів підтримки визначено типовим навчальним планом типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (8 клас – додаток 3 для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, затвердженого наказом МОН України від 09.08.2024 № 1120) із корекційним складником.

3. Навчальні плани та модельні навчальні програми

Навчальний план на 5-8 класи розроблено на основі Типового навчального плану (додаток 3 до Типової освітньої програми). У ньому зазначено перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації таких освітніх галузей у 5-8 класах:

мовно-літературна (для 5-8 класів обрано 3 варіант поєднання освітніх компонентів (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова);

математична (для 8 класу обрано окремі навчальні предмети - алгебра і геометрія);

природнича (для 6 класу інтегрований курс природничої освітньої галузі і географію; у 7 та 8 класах обрано окремі навчальні предмети - біологія, географія, фізика, хімія);

громадянська та історична (для 6-8 класів обрано 3 варіант поєднання освітніх компонентів: історія України, всесвітня історія, громадянська освіта;

соціальна і здоров'язбережувальна (у 5-8 класах реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», у 5-6 класах – предмет «Етика» та у 8 класах – предмет «Підприємництво та фінансова грамотність»);

фізична культура;
технологічна;
інформатична;
мистецька;

предмети/консультації варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначено закладом освіти з розрахунку мінімального навчального навантаження та використання годин різниці по галузі. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі закладом освіти не зменшено до мінімального показника та не збільшено до максимального показника. Перерозподілу годин різниці по галузі між різними освітніми галузями немає.

Розподіл годин між освітніми галузями в навчальному плані у відповідності із загальним обсягом навчального навантаження, визначеним в освітній програмі закладу на рівні адаптаційного циклу (5-6 класи), базового предметного навчання (7-8 класи) та років навчання.

Варіативна складова навчального плану учня з ООП (8-А клас) включає години корекційно-розвиткової роботи, яка спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, корекція розвитку, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізкультура (6 годин).

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учня (додаток 1).

Навчальний план 9 класів розроблено на основі навчальних планів Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1. Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою та таблиця 10. Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов). У ньому зазначено перелік навчальних предметів для реалізації кожної освітньої галузі (додаток 2).

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальних планах ліцею не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету, визначеної типовими навчальними планами, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Навчальний план, 5-8 класи

(складений за типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження та використання годин різниці по галузі						
		5-А клас	5-Б клас	6 клас	7-А клас	7-Б клас	8-А клас (інкл.)	8-Б клас
Мовно - літературна	Українська мова	4	4	4	3	3	3	3
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1	1+1
	Іноземна мова (англійська мова)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3+0,5	3+0,5
	Зарубіжна література	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5
	Усього по галузі	10+1	10+1	10+1	9+1	9+1	8+2	8+2
Математична	Математика	4+1	4+1	4+1				
	Алгебра				2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія				1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Усього по галузі	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1				
	Біологія				2	2	2	2
	Географія			1+1	2	2	2	2
	Фізика				2	2	2	2
	Хімія				1	1	2	2
	Усього по галузі	1,5+0,5	1,5+0,5	2+2	7	7	8	8
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1	1	0,5+0,5	0,5+0,5
	Етика	0,5	0,5	0,5				
	Підприємництво і фінансова грамотність						0,5	0,5
	Усього по галузі	1,5	1,5	1,5	1	1	1+0,5	1+0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та	1	1					

	громадянської освіти							
	Історія України. Всесвітня історія			1+1	0,5+0,5 0,5+0,5	0,5+0,5 0,5+0,5	1+0,5 0,5+0,5	1+0,5 0,5+0,5
	Громадянська освіта			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Усього по галузі	1	1	1,5+1	1,5+1	1,5+1	2+1	2+1
Інформатична	Інформатика	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Усього по галузі	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Технологічна	Технології	1+1	1+1	1+1	1	1	1	1
	Усього по галузі	1+1	1+1	1+1	1	1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5		
	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5		
	Мистецтво						1	1
	Усього по галузі	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3
	Усього по галузі	3	3	3	3	3	3	3
Разом		24+5	24+5	25+7,5	28,5+4,5	28,5+4,5	29,5+5	29,5+5
Корекційно-розвиткова робота								
Розвиток мовлення							2	
Лікувальна фізкультура							1	
Соціально-побутове орієнтування							2	
Корекція розвитку							1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	32	32	33	33
Всього(без урахування поділу класу на групи)		24+5	24+5	25,5+7	28,5+4,5	28,5+4,5	29,5+5	29,5+5

Навчальна практика та екскурсії для учнів 5-6 класів проводиться протягом 10 днів по 3 академічні години на день (30 годин на рік), для учнів 7-8 класів - протягом 10 днів по 4 академічні години на день (40 годин на рік).

Навчальний план базової середньої освіти (9 класи)

(складений за типовим навчальним планом типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (таблиця 10 для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	2	2
	Німецька мова	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		31+3	31+3
Додатковий час на консультації таких освітніх галузей:			

мови і літератури	1	1
суспільствознавство	0,5	0,5
математика	1	1
природознавство	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33+3	33+3

Перелік модельних навчальних програм

Відповідно до навчального плану закладом освіти використовуються модельні навчальні програми з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України», перелік яких затверджено педагогічною радою (протокол №1 від 29.08.2025 р.). Педагогічний колектив використовує в освітньому процесі модельні навчальні програми із зазначенням у них кількості годин, необхідної на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів (додаток 3).

Вибір модельних програм було здійснено з урахуванням низки чинників, а саме: особливості та потреби учнів ліцею в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу освіти також зважено на раціональне використання навчального часу.

На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) учителі складають календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Установлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу освіти є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають цій освітній програмі, розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування

очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Додаток 3

до розділу II освітньої програми

Перелік модельних навчальних програм

(5-8 клас)

(затверджено рішенням педагогічної ради №1 від 29.08.2025 року)

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова. Українська література (5-6 класи) Зарубіжна література 5–6 класи Зарубіжна література 7 клас Українська література 7–9 класи	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М. Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т. О. Ніколенко, Н. Рудніцька, Л. Мацевко-Бекерська Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Англійська мова (5-9 класи)	Зимовря І.М., Мойсюк В.А.,Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
Математична	Математика (5-6 класи) «Геометрія. 7–9 класи» «Алгебра. 7–9 класи»	Істер О.С. Істер О.С. Істер О.С.
Природнича	Пізнаємо природу (5 -6 класи)	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	Географія (6-9 клас)	Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В.В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікітчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.
	Фізика (7-9 класи)	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
	Хімія (7-9 класи)	«Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. О.Григорович.)

Громадянська та історична освіта	Вступ до історії України та громадянської освіти (5 клас)	Бурлака О.В., Вдасова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарська І.В., Щупак І.Я.
	Історія України. Всесвітня історія (6 клас) "Історія. Україна та світ". 7 - 9 класи.	Щупак Ігор, Піскарьова Ірина, Бурлака Ольга Щупак І. Я., Власова Н. С., Секеринський Д. О.
Соціальна та здоров'язбережна	Здоров'я, безпека та добробут (5-6 класи)	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
	Здоров'я, безпека та добробут (7-9 класи)	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
Технологічна	Технології (5-7 класи)	Ходзицька І. Ю, Горобець О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М. (дівчата) Біленко О.В. (хлопці)
	Технології (7-9 класи)	Ходзицька І. Ю, Горобець О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Інформатична	Інформатика (5-6 класи)	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
	Інформатика (7-9 класи)	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Мистецька	Мистецтво (5-6 класи)	Масол Л.М., Просіна О.В.
Фізична культура	Фізична культура 7-9 класи	Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омеляненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	Омельченко І.М., Федорович І.М./ Хайдарова О.С., Блеч Г.О.
	Лікувальна фізкультура	Бобренко І.В.
	Соціально-побутове орієнтування	Пілатова І.В., Рейда К.В., Ярмола Н.А., Гаврилова Н.М.
	Корекція розвитку	Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О.

*Додаток 4
до розділу II освітньої програми*

*Перелік навчальних програм
(9 класи)*

№	Клас	Назва навчальної програми	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин за програмою
1	8 9	УКРАЇНСЬКА МОВА 5–9 класи Програма для загально-освітніх навчальних закладів	Г.Т.Шелехова, М.Я.Пентилюк, В.І.Новосьолова, Т.Д.Гнаткович, К.В.Тараннік-Ткачук, Н.Б.Коржова, Н.Б.Голуб, В.В.Сидоренко, О.О.Тарасенко, Г.О.Усатенко, О.П.Оперчук, М.М.Мельник, Г.В.Ткачова, О.П.Глазова, Н.М.Панасенко, Ю.О.Романенко, Т.В.Кондесюк, О.Ю. Котусенко, О.М.Мельниченко, Н.А.Михайловська, А.О.Панченков, Л.В.Пчеляна	Наказ МОНУ від 07.06.2017 р. № 804	122 122 88 70 70
2	8 9	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Р.В.Мовчан, К.В.Таранік-Ткачук, М.П.Бондар, О.М.Івасюк, Л.І.Кавун, Н.В.Михайлова, С.А.Кочерга, О.І.Неживий, Н.І.Шинкарук, Р.В.Мовчан, Л.Т.Коваленко, Н.М.Логвіненко, Н.В.Ілясевич, Г.О.Усатенко, Н.М.Панасенко С.Р.Молочко, О.Ю.Котусенко, А.М.Фасоля, Д.І.Дроздовський, О.М.Ратушняк, В.Р.Півторак, А.В.Білоус, Т.В.Стус	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70 70
3	8 9	АНГЛІЙСЬКА МОВА Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	105 105 105 70 70
4	8 9	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	О.М.Ніколенко, К.В.Таранік – Ткачук, С.П.Фоміна, О.В.Ревнивцева, Т.П.Сегеда, Н.В.Онищенко, І.В.Меґедь, Л.П.Юлдашева, О.Ю.Котусенко, О.В.Гайдамака, О.В.Гученко, О.О.Семенюк, С.О.Тіхоненко, О.М.Хрипун, І.О.Смірнова, Т.П.Матюшкіна, С.І.Горбачова, О.В.Пітерська	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70 70
5	8 9	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	В.К.Сидоренко, Н.І.Боринець, Д.В.Боровик, В.М.Гашак, Е.М.Даниліна, С.М.Дятленко, Р.М.Лещук, Н.Б.Лосина, Т.С.Мачача, А.І.Терещук, І.Ю.Ходзицька, В.В.Юрженко, В.В.Бурдун, Н.М.Павич, В.М.Гашак, О.Ю.Медвідь, Ю.В.Палій, О.С.Ковальчук, В.В.Крімер, М.Д.Палійчук	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 35 35 35

6	8 9	ІНФОРМАТИКА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	М. І. Жалдак, Ю.В. Горошко О. В. Коршунова, Н. В. Морзе, Б. В. Кудренко, Є. В. Мотурнак, Т. В. Нанаєва, Г. О. Проценко, Й. Я. Ривкінд, В. В. Шакотько, І. О. Завадський, В. В. Лапінський, А.В.Паньков, О. В. Пасічник, Н. А. Саражинська, О. О.Богатирьов, С. М. Бондаренко, Л. В. Булигіна, Г. Ю. Громко, О. Б. Коротка, Л. В. Палюшок Л. М. Федор	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35 70 70
7	8 9	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5 –9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Т.Є.Бойченко, Т.В.Воронцова, О.Л.Москаленко, В.В.Дерев'яноко, В.С.Пономаренко, Н.М.Поліщук, С.С.Фіцайло, О.І.Шиян, Т.Г.Боса, О.А.Спірке, О.І.Шаповал	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35 35 35
8	8 9	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	Т.Ю.Круцевич, Л.А.Галенко, В.В.Дерев'яноко, С.М.Дятленко, А. І. Ільченко, Н.С.Кравченко, І.Х.Турчик, С.М.Чешейко, Є.Ю.Алексейчук, Т.А.Дмітрієва , Е.А.Єрьоменко, М. В. Тимчик, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза В. О. Сілкова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	105 105 105 105 105
9	8 9	БІОЛОГІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70
10	8 9	ГЕОГРАФІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я.Б.Олійник, Р.В.Гладковський, Л.М.Даценко, Н.І.Забуга, Л.О.Кухар, Н.В.Муніч, Г.Є.Уварова, Я.Б.Олійник, І.М.Вітенко, В.Г.Гаврилюк, Т.Г.Гільберг, Г.Д.Довгань, С.Г.Коберник, Р.Р.Коваленко, Т.Д.Магдалецька, В.В.Совенко, О.Г.Стадник, Л.М.Булава, М.В.Бобровський, О.І.Слюсар, В.І.Кудирко, Т.К.Сокол, І.В.Фастова, О.О.Козачук, І.М.Ільницький	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70 70 52
11	8 9	Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Історія України)	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставніук, В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак	Наказ МОНУ від 21.02.2019р. № 236	35 52 52

12	8 9	Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Всесвітня історія)	О.І.Пометун, В.С.Власов, О.В.Атамась, Ж.М.Гаврилюк, Ю.С.Комаров, І.А.Костюк, Р.І.Євтушенко, Т.В.Ладиченко, Ю.Б.Малієнко, В.В.Ставнюк, В.В.Ткаченко, А.І.Тимченко, М.М.Мудрий, Р.Я.Пастушенко, О.В.Бурлака, Т.М.Ксьондзик, О.Г.Майданик, Л.М.Хлипавка, І.Я.Щупак	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35 35
13	8 9	МАТЕМАТИКА 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Алгебра)	М.І.Бурда, Ю.І.Мальований, Є.Н.Нелін, А.В.Паньков, Д.А.Номировський, Н. А. Тарасенкова, М. В. Чемерис, М. С. Якір, Б.В.Кудренко, О.Я.Біляніна, О.І.Буковська, А. І. Азаренкова, Т. С. Кіндюх, О. Є. Лисенко, А. В. Миляник, Н. В. Панова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
14	8 9	МАТЕМАТИКА 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Геометрія)	М.І.Бурда, Ю.І.Мальований, Є.Н.Нелін, А.В.Паньков, Д.А.Номировський, Н. А. Тарасенкова, М. В. Чемерис, М. С. Якір, Б.В.Кудренко, О.Я.Біляніна, О.І.Буковська, А. І. Азаренкова, Т. С. Кіндюх, О. Є. Лисенко, А. В. Миляник, Н. В. Панова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
15	8 9	БІОЛОГІЯ 6-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 70
16	8 9	ФІЗИКА 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	О.І.Ляшенко, В.Г.Бар'яхтар, М.В.Головка, Ю.І.Горобець, Т.М.Засєкіна, В.Д.Карасик, О.В.Ліскович, М.Т.Мартинюк, І.Ю.Ненашев, Н.А.Охрименко, В.Д.Сиротюк, М.І.Шут, Л.М.Засєдка, Т.В. Дерід, В.Ф. Заболотний, І.С.Чернецький, Л.Є. Шиховцева, С.С. Фіцайло, В.В.Гудзь, Ю.Я.Пасіхов, О.В.Ліскович, О.Ю.Зінковський, Н.М.Гончаренко, В.Л.Бузько	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	70 70 105
17	8 9	ХІМІЯ 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Л.П.Величко, О.А. Дубовик, З.В.Котляр, С.П.Муляр, В.О.Павленко, Л.Л.Свинко, Н.В.Титаренко, О.Г.Ярошенко, К.Д.Новченкова, І.О.Філоненко, С.С.Фіцайло, О.С.Бобкова, В.В.Баланенко, С.В.Пугач, О.В.Рогожнікова	Наказ МОНУ від 07.06.2017р. № 804	51 68 68
18	8 9	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи Навчальна програма	Л.Масол, О.Коваленко, Г.Сотська, Г.Кузьменко, Ж.Марчук, О. Константинова, Л.Паньків, І.Гринчук, Н.Новикова,	Наказ МОІНУ від 07.06.2017р. № 804	35 35

		для загальноосвітніх навчальних закладів	Н.Овіннікова, О.Гайдамака, Н.Лемешева, Т.Абрамян, О.Гусєва, О.Коваль, М.Скиба, Т.Шлеєнкова		
19	9	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Т.Ремех, О.Муза, Р. Євтушенко, В.Сутковий, Т.Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко	Наказ МОіНУ від 07.06.2017р. № 804	35

4. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу у школі II ступеня є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Завдання освітнього процесу реалізуються через екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, практичні роботи, лабораторні роботи, практикуми, навчально-дослідницькі роботи (робота над проектом); методи: «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Метод Прес», «Карусель», «Навчаючи учусь», «Два , чотири – всі разом» тощо. Такі уроки поєднують виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, сприяють більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Формування ключових компетенцій ґрунтується на новій системі універсальних знань, умінь, навичок, а також досвіду самостійної діяльності та особистої відповідальності учнів. При плануванні уроків передбачаються види завдань, які сприяють набуттю учнями навичок самостійного пошуку відповідей, аналізу фактів, узагальненню набутого матеріалу. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Різноманітні системи навчання учнів: індивідуальна, групова, класно-урочна - не заперечують одна одну.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів упродовж навчального року.

Із метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття.

У рамках академічної свободи вибір форм і методів навчання кожний вчитель визначає самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів у 5-8 класах є формувальне та підсумкове оцінювання (здійснюється на підставі наказу МОН України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»). Види оцінювання навчальних досягнень учнів 9 класів: поточне, тематичне, семестрове, річне та державна підсумкова атестація (наказ МОН №371 від 05.05.2008 р. «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»).

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12). Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні й учениці.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів та учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Оцінювання навчальних досягнень учня з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або

неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку четвертого ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учня. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю.

6. Очікувані результати навчання учнів

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, що забезпечує формування у школярів ключових компетентностей, а саме: спілкування державною мовою, спілкування іноземними мовами, математична компетентність, основні компетентності у природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, ініціативність і підприємливість, соціальна і громадянська компетентності, обізнаність і самовираження у сфері культури, екологічна грамотність і здорове життя. Формування зазначених ключових компетентностей здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» та від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Наскрізні лінії та вміння здобувачів освіти

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Вони є соціально значимими надпредметними темами, що допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується через:

- ✓ організацію навчального середовища;
- ✓ окремі предмети;

- ✓ роботу в проєктах;
- ✓ позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Учень із ООП упродовж навчання в школі навчається способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

РОЗДІЛ III

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА (10-11 класи)

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма профільної середньої освіти ліцею розроблена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 408 в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 з урахуванням наказів МОН України від 31.03.2020 № 464 та від 26.05.2025 № 765.

Здобуття профільної середньої освіти в ліцеї має академічне спрямування.
Профіль навчання – історико-філологічний.

1. *Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою*
Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

2. *Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.*

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-го класу – 1330 годин/навчальний рік, для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік.

Загальнорічна кількість навчальних годин розподілена між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами відповідно до нормативних документів.

Освітня програма реалізується через навчальний план для 10, 11 класів, розроблений відповідно до таблиці 2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня. Він містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного циклу, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

Ураховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу, навчання у 10, 11 класі реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові предмети «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України» (предмет «Захист України» проводиться в осередку Миколаївського ліцею Миколаївської селищної ради Сумської області відповідно до укладеного договору);

- вибірково-обов'язкові предмети: «Інформатика» та «Мистецтво» (1,5 години на тиждень), що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети «Українська мова» (4 години на тиждень), «Історія України» (3 години на тиждень).

Із огляду на обов'язковість проходження НМТ з математики усіма випускниками ліцею та із урахуванням аналізу попереднього вибору учнями предметів зовнішнього незалежного оцінювання до варіативної складової навчального плану введено такі курси за вибором: «Готуємося до ЗНО» (1 год. – 10-11 класи).

Із метою виконання Державного стандарту базової середньої освіти, подолання навчальних втрат, щотижнево запроваджено консультування учнів (за окремим розкладом) із таких предметів: математика, англійська мова, біологія, що здійснюється на безоплатній основі.

3. Навчальний план та навчальні програми

Додаток 1

до розділу III освітньої програми

Навчальний план профільної середньої освіти

III ступінь (10, 11 класи)

(складений за типовим навчальним планом типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 408 в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 року №1493 (таблиця 2) з урахуванням наказів МОН України від 31.03.2020 року № 464 та від 26.05.2025 року № 765)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		Кількість годин на тиждень у класах	
	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Українська мова	4	4	4	4

Українська література	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1
Англійська мова	2	2	2	2
Історія України	3	3	3	3
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	3	3
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика і астрономія	3	3	4	4
Хімія	1,5	1,5	2	2
Фізична культура	3	3	3	3
Захист України	2	2	2	2
Вибірково-обов'язкові предмети				
Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецтво	1,5	1,5	1,5	1,5
Разом	31+3	31+3	30+3	30+3
Додаткові години на <i>факультативні курси</i>				
Готуємося до ЗНО	1	1	1	1
на консультації:				
українська мова	0,5	0,5	1	1
математика	0,5	0,5	2	2
англійська мова	0,5	0,5	1,5	1,5
біологія	0,5	0,5		

Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33	33
Усього	34+3	34+3	35+3	35+3

Навчальна практика та екскурсії для учнів 10 класів проводиться протягом 10 днів по 5 академічних годин на день (усього - 50 годин на рік).

Додаток 2
до розділу III освітньої програми

Перелік навчальних програм

№	Клас	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Коли і ким надано	Кількість годин за програмою
1	10 11	Українська мова	Профільний рівень	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	140 140
2	10 11	Українська література	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	70 70
3	10 11	Зарубіжна література	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	35 35
4	10 11	Іноземні мови	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	70 70
5	10 11	Історія України	Профільний рівень	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407, зі змінами (наказ МОНУ від 21.02.2019 № 236)	105
6	10 11	Всесвітня історія	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	35
7	10	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	70
8	10 11	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	105 105
9	10 11	Біологія і екологія	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	70 70
10	10	Географія	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	52 35
11	10 11	Фізика (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 24.11.2017 № 1539	105 105

12	11	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 24.11.2017 № 1539	35
13	10 11	Хімія	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	52 70
14	10 11	Інформатика	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	52 52
15	10 11	Мистецтво	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	52 52
16	10 11	Фізична культура	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	105 105
17	10 11	Захист України	Рівень стандарту	Наказ МОНУ від 23.10.2017 № 1407	52 52

4. *Форми організації освітнього процесу*

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній.

Основними формами організації освітнього процесу у школі III ступеня є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Крім того, різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, практикуми, семінарські і факультативне заняття, співбесіди, індивідуальна та групова консультація тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. *Опис інструментарію оцінювання*

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (зареєстровано в МЮ України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі

загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

6. Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, таких як: спілкування державною мовою, спілкування іноземними мовами, математична компетентність, основні компетентності у природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, ініціативність і підприємливість, соціальна і громадянська компетентності, обізнаність і самовираження у сфері культури, екологічна грамотність і здорове життя. Формування зазначених ключових компетентностей здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, що допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а

також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх у нові ситуації.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проєктні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.